

TAKO-senteret ved Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) er et nasjonalt kompetansesenter for oral helse ved sjeldne diagnoser. Vi ser oral helse i et helhetlig perspektiv og baserer vår virksomhet på en tverrfaglig tilnærming. Tannleger innen forskjellige spesialiteter, tannpleiere, logoped, fysioterapeut og tannhelsesekretærer samarbeider om undervisning, forskning og klinisk arbeid. Kommunikasjon og formidling er en viktig del av senterets arbeidsoppgaver.

Unike tenner

Unike tenner er et søkeverktøy og en diagnoseoversikt med fokus på sjeldne diagnoser med munnhulefunn.

En sjelden diagnose kan medføre uvanlige funn, økt risiko eller behov for tilpasset tilnærming ved behandling. Søkeverktøyet Unike tenner er utviklet for å kunne søke på kliniske funn uten at man kjenner til noen underliggende diagnose. Ved kjent diagnose kan du finne informasjon i den alfabetiske diagnoseoversikten. Over 200 diagnoser er inkludert og nye tilføyes kontinuerlig.

Beskrivelse av munnhulefunn

Hver diagnose har en beskrivelse av generelle funn og munnhulefunn. Det kommer opp hvilket navn og ORPHAkode tilstanden er registrert på. Dette er viktig for å vite om diagnosen utløser rettigheter til økonomisk stønad ved tannbehandling.

Finansiering av prosjektet

Det er midler fra Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser (NKSD) som har finansiert prosjektet ved TAKO-senteret. Tannlege Ole R. Theisen ved senteret er prosjektleder. Les mer om Unike tenner på tako.no.

DYMTA - talemotorisk test

En test for vurdering av talemotoriske ferdigheter fra tre års alderen, er nå tilpasset til bruk i Norge. Testen er særlig aktuell ved mistanke om taledyspraksi hos barn med tale- og språkforstyrrelser.

DYMTA består av to testskjemaer, et bilde for registrering av spontantale og en manual. Pamela Åsten som er logoped ved TAKO-senteret har i samarbeid med spesialistlogoped Susanne Rex, utviklet en norsk versjon av testskjemaene og en ekstra testdel med norske ord - Dynamisk Motorisk Talebedømming.

Brukes ved evaluering

I tillegg til å være et differensialdiagnostisk verktøy, danner DYMTA også grunnlag for logopedisk trening. Registreringen av barnets svar kan i tillegg brukes ved evaluering av endringer og utvikling av talemotorikk.

Nyttig supplement

DYMTA er et svært verdifullt verktøy for diagnostikk av taledyspraksi. –Vi håper at DYMTA vil være et nyttig supplement til kartleggingsverktøy og tester for språk og tale som brukes av norske logopeder, sier Åsten. DYMTA kan bestilles via Mun-H-Center.se. Les mer på tako.no.